

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ДАР БОРАИ ҲАДДИ АҚАЛЛИ ЗИНДАГӢ

(Қонуни ҚТ аз 03.01.2024 № 2038).

Қонуни мазкур асосҳои ҳуқуқӣ, ташкилӣ ва иқтисодии муайян намудани ҳадди ақалли зиндагӣ, тартиби баҳисобгирӣ, таъмини кумакҳои давлатии иҷтимоӣ ба шаҳрвандон, инчунин татбиқи дигар тадбирҳои ҳифзи иҷтимоии аҳолиро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

(Қонуни ҚТ аз 03.01.2024 № 2038).

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- сабади истеъмоли - маҷмӯи ҳадди ақали маҳсулоти озуқа, маҳсулоти ғайриозуқа ва хизматрасонӣ, ки барои нигоҳдории саломатии инсон, таъмини зиндагӣ ва фаъолияти ӯ заруранд; (Қонуни ҚТ аз 03.01.2024 № 2038).

- ҳадди ақали зиндагӣ - арзиши сабади истеъмоли ва маблағи пардохтҳои ҳатмӣ;

- ҳадди камбизоатӣ - меъёри даромадҳо барои қонеъ гардонидани талаботи ҳаётан муҳими инсон, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба имкониятҳои иқтисодӣ муқаррар карда шудааст;

- гурӯҳҳои асосии иҷтимоӣ демографияи аҳоли - гурӯҳи шаҳрвандоне, ки аз рӯи аломатҳои ҷинсӣ синнусолӣ, мавқеи иҷтимоӣ ва сатҳи таъминоти моддӣ муттаҳид мебошанд (аҳолии қобили меҳнат, нафақахӯрон ва кӯдакон);

- сатҳи зиндагӣ - маҷмӯи неъматҳои моддӣ маънавӣ ва хизматрасонӣ, ки талаботи ҳаётан муҳими одамонро қонеъ мегардонанд;

- кӯмаки иҷтимоии давлатӣ - кӯмакпулиҳои иҷтимоӣ, субсидияҳо, ҷубронпулиҳо, хизматрасонии иҷтимоӣ ва молҳои зарурӣ, ки аз ҳисоби буҷети давлатӣ ба оилаҳо ва ё шаҳрвандони камбизоат дода мешаванд;

- шаҳрвандон (оилаҳо) - и камбизоат оилаҳое (шаҳрвандони яккаву танҳо), ки бо сабабҳои аз онҳо новобаста, даромади миёнаи сарикасии онҳо аз андозаи ҳадди ақали зиндагӣ паст мебошад; (Қонуни ҚТ аз 03.01.2024 № 2038).

- даромади миёнаи сарикасии оила (шаҳрвандони яккаву танҳо) андозаи миёнаи моҳонаи даромади умумии ба ҳар як узви оила (шаҳрвандони яккаву танҳо) тақсимшуда.

Моддаи 2. Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ҳадди ақали зиндагӣ

Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ҳадди ақали зиндагӣ ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст, иборат мебошад. (Қонуни ҚТ аз 03.01.2024 № 2038).

Моддаи 3. Таъиноти мақсадноки ҳадди ақали зиндагӣ

Ҳадди ақали зиндагӣ, ки дар маҷмӯъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоб карда мешавад, бо мақсадҳои зерин истифода мегардад:

- арзёбии сатҳи зиндагии аҳоли барои таҳия ва татбиқи сиёсати иҷтимоӣ ва барномаҳои иҷтимоии мақсаднок; (*Қонуни ҚТ аз 03.01.2024 № 2038*).

- таҳлил ва пешбиниҳои сатҳи зиндагии аҳоли;

- ташаққули буҷети давлатӣ асосноккунии кӯмакрасонии иҷтимоии давлатӣ ба шахрвандон (оилаҳо) - и камбизоат; (*Қонуни ҚТ аз 03.01.2024 № 2038*).

- тадричан наздик кардани андозаҳои муқарраршавандаи ҳадди ақали музди меҳнат, нафақаҳо, ҷубронпулиҳо, кӯмакпулиҳо ва дигар пардохтҳои иҷтимоӣ;

- муайян кардани ҳадди камбизоатӣ ва татбиқи тадбирҳо оид ба дастгирии иҷтимоии аҳоли.

Моддаи 4. Намудҳои ҳадди ақали зиндагӣ

1. Вобаста аз табиноти мақсаднок ҳадди ақали зиндагӣ ба намудҳои зерин тақсим мешавад:

- сарикасӣ; (*Қонуни ҚТ аз 03.01.2024 № 2038*).

- аз рӯи гурӯҳҳои асосии иҷтимоию демографияи аҳоли.

2. Ҳадди ақали зиндагӣ дар тамоми ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ва минтақаҳои он, бо ҷудо кардани аҳоли ба сокинони шаҳр ва деҳот инчунин бо назардошти хусусиятҳои ҷуғрофӣ ва иқлимӣ ва хусусиятҳои дигари истеъмоли неъматҳои моддӣ ва хизматрасонӣ ба аҳоли дар маҷмӯи муайян карда мешавад. (*Қонуни ҚТ аз 03.01.2024 № 2038*).

Моддаи 5. Таркиби сабади истеъмоли

1. Сабади истеъмоли аз инҳо иборат мебошад:

- маҷмӯи маҳсулоти озуқа;

- маҷмӯи маҳсулоти ғайриозуқа;

- маҷмӯи хизматрасонӣ.

2. Ҳангоми муайян кардани маҷмӯи маҳсулоти озуқа меъёрҳои илман асоснокшудаи талаботи ҳадди ақали гурӯҳҳои иҷтимоию демографияи аҳоли ба маҳсулоти озуқа, инчунин таркиби кимиёвӣ ва арзиши ғизонокии маҳсулоти озуқа ба инobat гирифта мешаванд. (*Қонуни ҚТ аз 03.01.2024 № 2038*).

3. Ҳангоми муайян кардани маҷмӯи маҳсулоти ғайриозуқа, ки ба таркиби сабади истеъмоли дохил мешаванд, қоньгардонии талаботи ҳадди ақали ҳаётан муҳими гурӯҳҳои асосии иҷтимоию демографияи аҳоли ба маҳсулоти ғайриозуқа бо назардошти хусусиятҳои ҷинсӣ ва синнусоли ва либос, инчунин барои ташкили чорабиниҳои шароити маишӣ ба назар гирифта мешавад. (*Қонуни ҚТ аз 03.01.2024 № 2038*).

4. Ҳангоми муайян намудани маҷмӯи хизматрасонии дар таркиби сабади истеъмоли мавҷудбуда, қонь намудани талаботи ҳадди ақали аҳоли ба хизматрасонии манзилию коммуналӣ, маишӣ, нақлиётӣ ва алоқа ба инobat гирифта мешавад. (*Қонуни ҚТ аз 03.01.2024 № 2038*).

Моддаи 6. Таҳия, бозҳисобӣ ва тасдиқи сабади истеъмоли

(*Қонуни ҚТ аз 03.01.2024 № 2038*).

1. Сабади истеъмоли барои гурӯҳҳои асосии иҷтимоию демографияи аҳоли зимни тавсияномаҳои, ки аз тарафи мақоми ваколатдори давлатӣ бо

иштироки иттиҳодияи намояндагони кормандони Тоҷикистон таҳия мегарданд, ҳисоб карда мешавад.

2. Тавсияномаҳои мазкур на камтар аз як маротиба дар 5 сол муайян карда шуда, аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мегарданд.

3. Таркиб ва сохтори сабади истеъмолиро қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

Моддаи 7. Даврият ва қоидаҳои ҳисоби андозаи ҳадди ақали зиндагӣ
(Қонуни ҚТ аз 03.01.2024 № 2038).

1. Андозаи ҳадди ақали зиндагии сарикасӣ ва гурӯҳҳои иҷтимоию демографӣ дар асоси сабади истеъмоли ва маълумоти оморӣ оид ба сатҳи нархҳои истеъмолии маҳсулоти озуқа, маҳсулоти ғайриозуқа ва хизматрасонӣ, бо назардошти ҳамаи намудҳои савдо ва харочот барои бочҳои давлатӣ ва пардохтҳои ҳатмӣ ҳар семоҳа ҳисоб карда мешавад. (Қонуни ҚТ аз 03.01.2024 № 2038).

2. Андозаи ҳадди ақали зиндагӣ, қоидаҳои ҳисоб ва даврияти бозҳисобии он аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад. (Қонуни ҚТ аз 03.01.2024 № 2038).

Моддаи 8. Истифодаи ҳадди ақали зиндагӣ ҳангоми ба шахрвандон расонидани кӯмаки иҷтимоии давлатӣ

1. Андозаи ҳадди ақали зиндагӣ ҳангоми муқаррар намудани андозаҳои ҳадди ақали музди меҳнат ва нафақаҳо, инчунин андозаҳои стипендия, кӯмакпулиҳо ва дигар пардохтҳои иҷтимоие, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст, ҳамчун нишондиҳанда ҳисобида мешавад.

2. Ҳангоми бастанӣ шартномаҳои меҳнати коллективӣ тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар вақти муайян намудани андозаи музди меҳнати кормандон ва дигар кӯмакпулиҳо, андозаи ҳадди ақали зиндагӣ ҳамчун меъёри асосӣ истифода мешавад.

3. Наздик кардани ҳадди ақали кафолатҳои иҷтимоию меҳнатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба андозаи ҳадди ақали зиндагӣ бо назардошти вазъияти иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон марҳила ба марҳила ба амал оварда мешавад.

Моддаи 9. Нашри маълумот оид ба андозаи ҳадди ақали зиндагӣ

Маълумот дар бораи андозаи ҳадди ақали зиндаги сарикасӣ аз рӯи гурӯҳҳои асосии иҷтимоию демографии аҳоли ба таври пурра дар ҷумҳурӣ ҳар се моҳ дар нашрияи расмӣ оморӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон интишор карда мешавад. (Қонуни ҚТ аз 03.01.2024 № 2038).

Моддаи 10. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон

ш.Душанбе

19 майи соли 2009 № 521